

Københavns universitet.

Naturvidenskabelig embedseksamen vinteren 1971-72.

MATEMATIK 1.

Skriftlig prøve 1.

Alle hjælpemidler kan medbringes.

Opgave nr. 1.

- 1° Bestem de C^1 -funktioner $\varphi: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, for hvilke differentialformen

$$[2x + y\varphi(y)] dx + [3y^2 + 2x(\varphi(y) + y^3)] dy$$

er eksakt.

- 2° Bestem for hver af de fundne funktioner φ en stamfunktion til differentialformen.

Opgave nr. 2.

Givet matricen

$$\underline{A} = \begin{pmatrix} \frac{1}{3} & \frac{2}{\sqrt{12}} & \frac{2}{\sqrt{12}} \\ \frac{2}{\sqrt{12}} & \frac{1}{3} & -\frac{1}{\sqrt{12}} \\ \frac{2}{\sqrt{12}} & -\frac{1}{\sqrt{12}} & \frac{1}{3} \end{pmatrix} \in M_{3,3}(\mathbb{R})$$

- 1° Hvad kan man sige om \underline{A} 's karakteristiske rødder på grundlag af, at
- \underline{A} er symmetrisk,
 - \underline{A} er ortogonal,
 - $\text{tr } \underline{A} = 1$.

Angiv \underline{A} 's karakteristiske rødder og de tilhørende rodmultipliciteter, og bestem $\det \underline{A}$.

(Opgaven fortsættes side 2)

- 2° Bestem en ortogonal matrix $\underline{S} \in O_3(\mathbb{R})$, således at $\underline{S} \underline{A} \underline{S}^{-1}$ er en diagonalmatrix.
- 3° Beskriv geometrisk en endomorfi af et 3-dimensionalt euklidisk rum, som m.h.t. en ortonormal basis har afbildningsmatricen \underline{A} .

Opgave nr. 3.

- 1° Idet $a \in]0, 1[$, betragtes den ved $f(t) = \text{Arccos}(a \cosh t)$ definerede funktion på intervallet $J = \{t \in \mathbb{R} \mid a \cosh t < 1\}$.

Vis, at funktionen er konkav.

- 2° Vis, at billedet af mængden $\{t + i f(t) \mid t \in J\}$ ved afbildningen $\exp: \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$ er halvcirklen $\{z = x + iy \mid (x - \frac{1}{a})^2 + y^2 = \frac{1}{a^2} - 1, y > 0\}$.

Opgave nr. 4.

Lad (V, \mathbb{R}) være et n -dimensionalt euklidisk rum, og lad f være en endomorfi af V .

- 1° For $\underline{v} \in V \setminus \{0\}$ sættes

$$\varphi(\underline{v}) = \frac{\underline{v} \cdot f(\underline{v})}{\underline{v} \cdot \underline{v}}.$$

Vis, at hvis \underline{v} er en egenvektor for f , så er den tilhørende egenverdi lig med $\varphi(\underline{v})$.

(Opgaven fortsættes side 3)

2° Vis, at afbildningen $\varphi: V \setminus \{0\} \rightarrow \mathbb{R}$ har en mindste værdi. (Vælg f. eks. en ortonormal basis (e_1, \dots, e_n) for V , sæt $\psi(x_1, \dots, x_n) = \varphi(x_1 e_1 + \dots + x_n e_n)$ for $(x_1, \dots, x_n) \in \mathbb{R}^n \setminus \{(0, \dots, 0)\}$, gør rede for, at $\psi: \mathbb{R}^n \setminus \{(0, \dots, 0)\} \rightarrow \mathbb{R}$ er kontinuert, og begrund, at ψ har en mindste værdi på mængden S af de punkter $(x_1, \dots, x_n) \in \mathbb{R}^n$ for hvilke $\sqrt{x_1^2 + \dots + x_n^2} = 1$.)

3° Lad \underline{u} være en vektor i $V \setminus \{0\}$, således at φ 's mindste værdi antages i \underline{u} . Lad \underline{v} være en vilkårlig vektor i V . For hvert $t \in \mathbb{R}$ med $\underline{u} + t\underline{v} \neq 0$ sættes

$$Z_{\underline{v}}(t) = \varphi(\underline{u} + t\underline{v}).$$

Gør rede for, at $Z_{\underline{v}}$ er differentiabel i ethvert punkt t af sin definitionsmængde. Gør rede for, at $t=0$ tilhører definitionsmængden, og begrund, at $Z_{\underline{v}}'(0) = 0$.

Vis, at

$$Z_{\underline{v}}'(0) = \frac{1}{\underline{u} \cdot \underline{u}} (\underline{v} \cdot f(\underline{u}) + \underline{u} \cdot f(\underline{v}) - 2\varphi(\underline{u})(\underline{v} \cdot \underline{u})).$$

4° Vis ved benyttelse af 3°, at hvis f er selvadjungeret, så er \underline{u} en egenvektor for f .